

goriči. Zjutraj še popolnoma zdrav — popoldan mrtev. — Okrog ene ure popoldne je pestoval najmlajšega otročiča, se nenadoma zgrudi mrtev na tla, zadela ga je kap. Rajni je bil dober gospodar, odločen pristaš SLS, ter član izobraževalnega društva. S svojo ženo sta se zelo lepo razumela, take medsebojne ljubezni ko tu, je pač težko najti. Toda smrt ne izbira. Zapuščena mlada žena in štiri male otročiče. Žaljujoči ženi iskreno sožalje. — V noči na veliki četrti okrog polnoči sta vdrla dva roparja v župnišče na Razboru, prišla sta notri skozi okno nad zadnjimi vrati na hodniku. Ker je župnikova gospodinja več časa čula neko ropotanje, je šla na hodnik pogledat, kaj ropoče, opazila je takoj, stopivši iz sobe, nekoga, ki je stal pri zadnjih vratih, misleč, da je gospod župnik, vpraša, kaj dela tamkaj, v tem trenutku dotičnik nameri samokres, gospodinja v strahu odskoči korak nazaj med vrata, že počí strel ter sfrči krogla par centimetrov mimo glave. — Ako se ne bi bila umaknila, bi bila dobila kroglo ravno v glavo, a tako je k sreči ostala neranjena. Prestrašena skoči nazaj skozi okno, kakor tudi prestrašeni gospod župnik začne klicati na pomoč, nakar so takoj vaščani prileteli, a o roparjih ni bilo sledu več, nakrasti nista imela časa, še kar sta nakradla, sta zaradi bega morala pustiti. Ker sta pa isto noč napravila zelo veliko tatvino v St. Jurju ob Loki, se je takoj telefonično javilo orožništvu. Ob 5. uri zjutraj so ju že prijeli na vlakcu med Loko in Bregom; mislila sta jo popihati proti Zagrebu; rodom sta Hrvata. Čuje se, da se sploh nahaja tu v bližini večja banda teh delamrznežev, na kar bomo obrnili vsjo pozornost, ter vsakega, ki se nam bo zdel sumljiv, ovadili orožništvu. — Čuje se tudi, da namerava Slov. kat. izobraževalno društvo na Razboru v kratkem nas razveseliti zopet z lepo prireditvijo. Prav tako, le tako naprej; pustni čas je pa tudi minil, se pa zopet smemo malo porazvedriti. Pravijo pa tudi, da bomo imeli letos enkrat v kratkem času našo farno cerkev prebeljeno in preslikano, da nam bo to napravil naš vrli gospod organist. Tudi to zelo odobravamo, vsaj je res zelo potrebna. — Po tridesetih letih bomo zopet enkrat letos imeli sv. birmo na Razboru, ki se bo vršila 18. julija.

Velikonočne novice iz Pišce. Vendar se nam je izpolnila dolgoletna želja, da smo dobili nov božji grob, ki je bil postavljen pred oltarjem sv. Frančiška. Ker smo se pri njem lahko zbirali tudi v velikem številu, kakor nam do sedaj ni bilo mogoče, smo gospodu župniku še tembolj hvaležni, da nam ga je preskrbel. Izdelal pa ga je res umetniško g. Anton Črnologar, ki je letos začel v Sromljah izvrševati svojo kiparsko in slikarsko obrt. Delo je v čast mlademu mojstru in ga samo najbolj priporoča. Mogočnejši vtis je letos na nas napravilo tudi vstajenje pri novem božjem grobu in razvila se je veličastna procesija, kakor je na ta praznik še nismo videli. Ponosni smo tudi bili, da nam je nosil Zveličarja naš priljubljeni poslanec Franc Podvinski. — Še isti dan po pozni sv. maši pa smo v žalostnem spredu spremili k večnemu počitku Jožefa Postržin iz Podgorja, ki je v cvetu življenja zapustil svoje domače ter nas spominja, da naj mislimo tudi v mladosti na uro, ko nas pokliče Gospod.

Sreča v nesreči. V Zagrebu je sedemletni deček slonel na oknu in se sklanjal na dvorišče. V hipu mu je zmajkalo ravnotežje in je padel skozi okno. K sreči pa je pri padcu, preden je priletel na tla, zadel na vrh, na kateri se je sušilo perilo in to je zaustavilo njegov padec tako, da se mu ni pripetila najmanjša nesreča. Bil je popolnoma nepoškodovan. Preplašeni starši so dečka takoj prepeljali v bolnico, misleč, da je zadobil kake nevarne notranje poškodbe, toda zdravniki so na veliko veselje lahko ugotovili, da je ostal deček popolnoma zdrav.

Naše nove vojne ladje. Naši dve podmornici, ki se gradita v angleških ladjedelnicah, bosta v najkrajšem času dovršeni ter meseca septembra izročeni naši državi. Vsaka bo imela nosilnosti 800 ton. Razen tega je vojno ministrstvo naročilo v Franciji nadaljni dve podmornici po 640 ton. V Nemčiji je naročena večja vojna ladja tipa »vodja flotilje« in dva »maata«. To je začetek izgradnje naše vojne mornarice.

Pravljice o Gralu. Po francoskih virih povedala naši mladini Anka Nikolčič. Ljubljana 1927. Natisnila tiskarna Merkur (A. Sever) v Ljubljani. Cena v knjigotrštvu 20 Din. Knjižica obsega mišne pravljice o Gralu, to je o čudežni

Viničarski vestnik.

Ljutomer. V nedeljo, dne 3. aprila t. l. se je vršil redni letni občni zbor Strokovne zveze viničarjev, skupine Ljutomer. Ob 9. uri so viničarji in viničarke napolnili veliko dvorano Katoliškega doma, nakar je podpredsednik tov. Fekonja pozdravil navzoče in otvoril občni zbor. Po vzornem poročilu odbora in nadzorstva je dobil besedo tov. Rozman, tajnik zveze, ki je obravnaval načrt prostovoljnega »Vzajemnega zavarovanja« viničarjev za bolezni, nezgode, porod in slučaj smrti, kar so navzoči viharno vzeli na znanje. Nato je govoril glavni tajnik JSZ, tov. Gajšek o velevažnem koraku za vzajemno zavarovanje, o važnosti močne in dosledne viničarske organizacije. Izvajanja je občni zbor burno odobral. Nato se je izvolil odbor, in sicer razum enega, vsi ostali prejšnji odborniki pod predsedstvom tov. Fekonja Franca. V slučajnostih se je prečitala resolucija, katero so navzoči sprejeli in se je nato krasno uspeli občni zbor zaključil.

Sv. Miklavž pri Ormožu. V nedeljo, dne 3. aprila popoldne se je vršil občni zbor Strokovne zveze viničarjev takrajšnje skupine. Člani so napolnili društveno dvorano. Razpravljalo se je isto kot dopoldne v Ljutomeru. Navzoči so z navdušenjem sprejeli novi poslovnik vzajemnega zavarovanja. Nato je bila volitev odbora, nadzorstva in zaupnikov. Bili so izvoljeni vsi odborniki in zaupniki enoglasno, pod predsedstvom vezinje tajnika in oblastnega poslanca tov. Rozmana. Potem je govoril glavni tajnik JSZ tov. Gajšek o potrebi organizacije ter vzajemnosti med delavstvom. Nato je občni zbor na predlog predsednika dovolil tov. Horvatu Antonu iz Brebrovnika 300 Din podpore, ker mu je umrla v porodu žena ter zapustila dvoje majhnih otrok. Nato je pristopilo večje število članov in s tem se je lepo uspeli občni zbor zaključil.

posodi z Zveličarjevo krvjo, o kralju Artu in njegovem omizju slavni vitezov. Te pripovedke so nastale nekako v času prvih križarskih vojsk, v 12. stoletju so postale predmet francoske pesnitve. Iz tega starofrancoskega vira so črpali vsi poznejši pesniki in pisatelji, angleški, španski, italijanski in nemški, med njimi znani nemški bavorski pesnik Wolfram von Eschenbach, ki je te pravljice presadil v naše slovenske kraje. Pisateljica je po francoski izdaji, ki je izšla l. 1922, posnela 10 pravljic ter jih v prikupljivi obliki podala slovenski mladini.

Obisk ameriškanskih Slovencev. Poročila potovalne pisarne »Cosulich-Linija, Simon Kmetec« v Ljubljani, Miklošičeva cesta 13 naglašajo, da je pripravljenih veliko števil ameriškanskih Slovencev za zlet v njihovo staro domovino Jugoslavijo z brzoparnikom »Presidente Wilson« preko naših, za Slovence najbližjih luk Dubrovnik in Trst. Prvo izkrcanje bo dne 24. maja t. l., drugo dne 7. julija t. l., tretje dne 19. avgusta t. l. v Dubrovniku; v Trstu vsakokrat en dan pozneje. Vsa druga pojasnila daje brezplačno zgoraj omenjena pisarna.

Prijatelj rajnega veleč. g. arhidijakona, g. Franca Hrastelj, so zbrali v njegov spomin 500 Din za Dijaško kuhinjo v Mariboru.

Posnemanja vredno. Na sedmini po umrli Ivani Arnuž v Šetarjevi, župnija Sv. Lenart v Slov. gorica, se je nabralo za afrikanke zamorčke, kateri še tavajo v temi nevere, da bi tudi njim zasijala luč Kristusovega kraljestva 106 Din. Bog naj poplača vsem darovalcem stotero. Rajni naj bo zemljica lahka; težko prizadeti družini pa naše sožalje!

Velika podoba sv. bratov Cirila in Metoda, slikana na deski v naravni velikosti ter primerna za kako kapelo ali steno na hiši, je po ceni na prodaj. Naslov pove uredništvo »Slov. Gospodarja«.

Zakaj je naša vlada morala odstopiti?

Beograd, 18. aprila.

Velik del javnosti je nemalo razburjen, ker je vlada radikalne in Slovenske ljudske stranke morala odstopiti. Prav nobenega povoda ni bilo za odstop vlade, ki je v kratki dobi dveh mesecev v celi državi, pri vseh stanovitih vsled svojega delovanja pridobila na ugledu in je uživala veliko zaupanje. Naša vlada je imela vedno lepo večino, izdelala je resen načrt za gospodarsko ozdravljenje razmer v naši državi. V dveh mesecih je vlada napravila toliko važnih sklepov, kakor nobena prejšnja vlada v več letih. Ne samo pristaši Slov. ljudske in narodno-radikalne stranke, ampak tudi druge politične stranke, osobito pa gospodarski krogi, so bili veseli uspehov in delovanja naše vlade.

Radi tega se vse čudi, zakaj je morala vlada odstopiti. Cel Beograd govori o tem. Vse povprašuje po tajinstvenem skrivnostnem vzroku padea naše vlade. Žalibog, ne smem za »Slov. Gospodarja« zapisati vseh dogodkov, ki so povzročili odstop vlade. Zadostuje menda, če povem, da se je ves boj odigral približno enako, kakor jeseni l. 1924, ko je morala odstopiti Davidovič-Korošičeva vlada.

Nova vlada, ki jo je sesavil stari radikal Vukičević, nima nobene stranke za seboj. Niti radikali, niti Davidovičevci in tudi ne muslimani niso ž njo zadovoljni. Vsega skupaj ima nova vlada samo kakih 50 poslancev (od 315) iz treh strank na svoji strani. Vsled tega pa tudi ta vlada ne more delati z ljudskimi zastopniki, ampak bo skušala izvajati takozvano »malo diktaturo«. Seje narodne skupščine so odložili do 1. avgusta. Ta dan namerava nova vlada razpustiti narodno skupščino in razpisati nove volitve, ki bi se vršile zadnje nedeljo oktobra.

Zanimivo je, da Jugoslovanski klub sploh ni bil povabljen k posvetovanju za sestavo nove vlade. Domneva se, da se je to zgodilo radi tega, ker sta Radič in Zerjav našo stranko na višjih mestih zadnji čas neprestano grčila in črnila. Baje je Jugoslovanski klub dosegel v dveh mesecih že preveč uspehov glede gospodarske samostojnosti (samouprave) Slovenije...

Ker je naš voditelj dr. Korošec radi boleznim moral v začetku aprila odpotovati v tujino na zdravljenje, so bili poklicani med velikonočnimi prazniki naši poslanci v Beograd. Posvetovali smo se na velikonočno nedeljo ter ponedeljek in torek se bodo posvetovanja še celi dan nadaljevala. Od sklepov Jugoslovanskega kluba bo marsikaj odvisno. Naše ljudi v domovini pozivamo, naj se radi nenadnega, čudnega in nenaravnega preokreta političnega položaja nikar ne razburjajo. Niso izključena presenečenja, da se bo celi položaj prav kmalu zopet na bolje obrnil. Eno pa je gotovo: Jugoslovanski klub ni prav nič zakrivil sedanjega težkega položaja.

Delo oblastne skupščine v Mariboru.

Dne 20. t. m. so se zopet sestali poslanci oblastne skupščine, da priredijo prvi in začasni proračun za leto 1927. Najbolj živo sega v gospodarsko življenje in vpliva na politično življenje ravno proračun, ki pokaže gospodarske in socialne potrebe na eni strani, na drugi pa viro dohodkov, torej gospodarsko moč na drugi strani.

Oblastna skupščina ne vpelje novih davkov!

Prvo načelo pri pripravi tega prvega proračuna je bilo: nobenega novega davka, nobenih doklad. Naše ljudstvo je že itak dozda preveč obdavčeno, pa ne more prenesti nobenega zvišanja davkov. Vsako povišanje davkov bi narodno gospodarstvo le poslabšalo in bi mu bila največja ovira v napredku. Zato se je predlog proračuna sestavil tako, da so se naštele vse tiste postavke in zadeve, ki jih je oz. bi jih morala do zdaj opravljati centralna beogradska vlada, ter se je stavilo načelo: Za ta dela je zdaj država pobirala davek, katerega pa naj zdaj odstopi oblastnim skupščinam v tisti izmeri, kakor jim je odstopila tudi delo. Zato je proračunski predlog, ki ga je predelaval v torek finančni osek in oblastna skupščina te dni raz-

pravlja o njem, tak, da ima 58.143.030 Din stroškov, dohodkov pa nobenih. V kolikor posamezna posestva in druge ustanove, ki jih je zdaj oblastna skupščina prevzela v svojo last, donšajo dohodkov, se je že vzelo v račun in se je dal v proračun le znesek primanjkljaja. Teh 58.143.030 dinarjev mora zdaj dati država oblastni skupščini v Mariboru na razpolago, da bo mogla začeti z delom čimpreje.

Predlog proračuna oblastne skupščine za 1927-1928.

Oblastna skupščina bo porabila to vsoto za sledeče stvari: Splošna oblastna uprava, uradi, pisarne, prostori za urade in skupščino bo stalo 2.503.790 Din. — Javna dela, ceste, vodne zgradbe in razna zboljšanja zemlje, ureditev plavov in hudournikov, so preračunjena na 23.268.285 Din. — Za kmetijstvo, kmetijsko šolstvo, poljedelstvo, živinorejo, vinarstvo in sadjarstvo, kmetijsko preizkuševališče semen in semenogojstvo, zadrugištvo in agrarne zadeve, živinozdravništvo, gozdarstvo, se bo v tem letu porabilo 7.053.142 Din. Važna panoga je tudi skrb za zdravstvo in socialne zadeve, kakor za bolnišnice, hiralnice, brezplačno zdravljenje revnih slojev, skrb za zapuščeno mladino itd. Ti izdatki bodo znašali 13.497.405 Din. — Za povzdigo obrti, trgovine in industrije, poleg tega pa za ljudsko prosveto se je predložila vsota 1.061.000 Din.

Ker pa je treba tudi novih naprav, kjer sedanje ne zadoščajo, je rednemu proračunu dodan še izredni za nove ceste 5.259.408 Din in za zdravstvo 5.501.000 Din.

SLS dobro gospodari!

Te vsote, ki so v predlogu proračuna, se bodo morala v posameznih točkah izpremeniti, o čemer bomo pa v prihodnjem Gospodarju več poročali. Ta proračun pa že kaže, kako prav je imelo slovensko ljudstvo, da je zaupalo to gospodarstvo samo SLS, ki je stranka dela in reda in poštenja. Upamo, da se bo posrečilo osrednji beogradski vladi dopovedati, da za ta proračun izplača označeno vsoto, da odstopi del davkov, ki jih že pobira. In tako prihaja čas, kakor ga je SLS s svojo vztrajnostjo pripravila, da postaja slovenski narod na svoji zemlji svoj gospod.

Gospodarstvo.

Konjerejem Spod. Ptujkega polja. Konjereja na Sp. Ptujkem polju in v Slov. gorica, je po vojni močno nazadovala. Glavni vzrok temu je bilo občutno pomanjkanje lepih izvornih belgijskih državnih žrebcev. Na ta nedostatek se je sicer večkrat opozarjalo konjerejsko društvo in druge mednarodne čimtelje, a brezuspešno, ker država ni več nakupovala belgijskih žrebcev, a domači pa so došli. Zato so nekateri zavedni konjereji ptujkega in ormoškega okraja dali pripuščati svoje plemenske kobile na sosednem Hrvaškem, kjer je več lepih izvornih belgijskih zasebnih žrebcev. Vendar večina konjerejev tega ni delala, ker po več daleč iti na Hrvaško nima vsaki veselja, pa tudi ne časa. Zato so pa nekateri plemenje konj opustili, ker pripuščati kobile k slabim plemenjakom se ne izplača, ker taka žrebeta nimajo skoro nobene cene, dočim žrebeta od lepih plemenjakov so vedno dobro plačano blago. Da se temu zlu odpomore, sta se znašla dva požrtvovalna konjereja, že dobro poznani Franc Rižnar iz Gajovec od Sv. Marjete na Pesnici in Franc Horvat iz Oslušovec pri Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji. Ta dva sta si sama na lastne stroške nabavila dva res krasna, izvorna belgijska žrebca, ki sta te vrste edina na celem Spodnjem Ptujkem polju in sosednem delu Slov. goric in Haloz. Tako imajo po več letih naši konjereji zopet priložnost svoje kobile dati plemeniti od lepih žrebcev, si potem izrediti lepih žrebet in pozneje konj, ki imajo vedno dobro ceno. Tako bi si zopet izboljšali naše plemo, imeli iz konjereje lepše dohodke in naši konjereji zopet nazaj pridobili prejšnji sloves in veljavo.

Kaj je z desetkom? Na razna vprašanja odgovarjam, da je znižani desetek v veljavi že od 1. aprila 1927. Pri kupnih in prevzemnih pogodbah je naša vlada znižala desetek pri nepremičninah od 6 do 4%, pri premičninah pa od 2 na 1%. Pri starših in otrocih pa je desetek pri čisti vrednosti imetja do 150.000 Din popolnoma odpisan. Tudi to velja od 1. aprila 1927. Vse to je sprejeto v finančnem zakonu. — Franjo Žebot.

Objava davčnega okrajnega oblastva v Mariboru v zadevi na novo uvedena davka od zaslužka zasebnih namješencev: S členom 79, točka 6 finančnega zakona za leto 1927-28 se je uvedel davek o zaslužku zasebnih namješencev, všteti trgovske in obrtne pomočnike-če. Da se davčnim zavezancem olajša sestava tozadevnih prijav, naložilo je davčno oblastvo posebno tiskovino, ki ima na eni strani detajliran ključ za izračunanje tega davka, na drugi strani pa lestvico invalidskega davka in komorske doklade. Tiskovine se dobijo pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru soba 77 ter pri davčnih uradih Konjice, Slov. Bistrica in Sv. Lenart v Slov. gorica, proti plačilu nabavnih stroškov.

Loče. Na cvetno nedeljo se je ustanovila Kmetijska podružnica v Ločah. Občni zbor je bil zelo dobro obiskan. Podružnica šteje danes 54 članov. Gospod kmet. nadzornik Zupanc je govoril o veliki potrebi združitve kmetov v takšne organizacije, razpravljal podružniška pravila. Nadalje nam je povedal v prav privlačnih in zanimivih besedah o važnosti in vrednosti vzgoje štajerske kokoši, o velikem donesku dobička pri izvažanju jajc, ter končno povdarjal potrebo pravilne živinoreje, zlasti izbira našemu kraju prikladnih plemen. Gospod živinozdravnik Kenda nam je pa razložil bolezen metljavost pri živini, ki danes tako močno in obširno nastopa, povedal, kaj je ta bolezen, kako nastane in kako jo zatiramo. Z veseljem in hvaležno smo po poslali oba predavatelja, kajti sami kmeti čutimo danes potrebo takšnih poučnih predavanj. Kmetje, ki še niste vpisani pri podružnici, dajte se vpisati v sedanjem času je velike važnosti takšno udruženje.

Rimske Toplice. Zaključna prireditve prvega drž. kmečkogospodinjkega tečaja v laškem okraju se je vršila dne 10. t. m. v Rimskih Toplicah pri »Stari postji«. Prireditve, katero je z vso lastno ji spretnostjo in pridnostjo aranžirala voditeljica tečaja gđ. Rožnikova, so posetili mnogi gostje, predvsem načelnik okr. zastopa g. M. Hrastnik, župan g. Sluga, šolski upravitelj g. Majer, poslanec g. Deželak, kmet. ref. g. Wernig itd. Navzoči zastopniki našega ljudstva so se prepričali, kako velik je vzgojni vpliv teh kratkih in nepotrebnih gospodinjkih tečajev — pre-